

PARAMETRY NEJEN EXEKUČNÍCH SRÁŽEK ZE MZDY SE V ROCE 2020 MĚNÍ TŘIKRÁT

Pokud bychom chtěli blíže vystihnout obsah toho příspěvku, tak by jeho podtitul, resp. delší a podrobnější název zněl: **Valorizace nezabavitelného minima k 1. dubnu 2020 v důsledku zvýšení životního minima a další a dlouhodobější parametrická změna nejen exekučních srážek ze mzdy od 1. července 2020 prostřednictvím změny konstrukce nezabavitelných částek.** K 1. dubnu 2020 totiž dojde ke zvýšení nezabavitelného minima (již valorizovaného v důsledku zvýšení normativu nákladů na bydlení od 1. ledna 2020, od něhož se jeho výše odvozuje), a to s ohledem na valorizaci životního minima, které rovněž ovlivňuje jeho výši. Od 1. července 2020 se pak změni konstrukce nezabavitelných částek, a to jak na povinného dlužníka, tak na jím vyživované osoby, která rovněž povede k jejich zvýšení. Parametry pro výpočet srážek ze mzdy se tak v letošním roce změni hned třikrát! Vláda ČR schválila 17. února 2020 jak nařízení vlády, kterým se měni nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách), tak i nařízení vlády o zvýšení částek životního a existenčního minima.

Zatímco se v minulých letech parametry pro nejen exekuční srážky ze mzdy měnily vždy jen jednou, a to k 1. lednu daného kalendářního roku, když byly na základě pravidelné valorizace zvyšovány nezabavitelné částky – na povinného dlužníka a na jím vyživované osoby – a částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy sráží bez omezení (s výjimkou roku 2015, když došlo k jejich snížení), tak v loňském roce 2019 se měnily hned dvakrát. Jednak se k 1. lednu 2019 uvedené nezabavitelné částky a částka, nad kterou se sráží bez omezení, zvýšily (jako běžně v jiných letech) v závislosti na navýšení normativu nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel (s výjimkou jeho snížení v pro rok 2015). A jednak k 1. červnu 2019 se změnila konstrukce částky, nad kterou se sráží bez omezení, když nově od uvedeného data činí nikoliv jen součet částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu jako předtím, ale dvojnásobek této částky. Současně se zvýšením této částky, nad kterou se sráží bez omezení, se pochopitelně zvýšily i možné jednotlivé třetiny zbytku čisté mzdy, který zbývá po odečtení nezabavitelných částek, jež jsou pak určující pro to, co zůstává povinnému dlužníkovi a co případně věřitelům.

ČETNĚJŠÍ ZMĚNY PRAVIDEL V POSLEDNÍCH DVOU LETECH

Parametry (limity), resp. výpočtový vzorec nejen exekučních srážek ze mzdy pro daný kalendářní rok totiž odvisí od pravidelně pro každý kalendářní rok nově vyhlášeného normativu nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel a od výše životního minima jednotlivce, které je valorizováno nepravidelně a méně často. V závislosti na uvedených hodnotách se určí

výše nezabavitelných částek, které nesmějí být povinnému sraženy, musejí proto vždy zůstat povinnému dlužníkovi, dále pak výše jednotlivých třetin čisté mzdy – po odečtení nepostižitelných částek – určujících, kolik lze srazit pro přednostní a kolik pro nepřednostní pohledávky (dluhy) nebo kolik naopak musí zůstat povinnému dlužníkovi, jakož i výše (další) částky, nad kterou se sráží povinnému dlužníkovi bez omezení.

Podobně se vícekrát, a to nejen dvakrát, ale hned třikrát, změní i parametry pro srážky ze mzdy i v roce 2020. Od 1. ledna 2020 již došlo k valorizaci nezabavitelných částek a částky, nad kterou se sráží bez omezení. (Tyto změny jsme si přiblížili v č. 2/2020 Národního pojištění.) K 1. dubnu 2020 se zvýší životní minimum a k 1. červenci 2020 se změní konstrukce nezabavitelných částek. A to vše přinese zvýšení nezabavitelného minima.

DOSAVADNÍ VÝŠE ROZHODNÝCH ČÁSTEK PRO VÝPOČET SRÁŽEK ZE MZDY

Nezabavitelnou (exekucí nepostižitelnou) částku na (osobu samotného) povinného (dlužníka) stanovíme jako 2/3 součtu částky životního minima jednotlivce, tedy částky 3 410 Kč, která již dlouho stagnovala (od 1. ledna 2012) a nezměnila se ani k 1. lednu 2020 (nýbrž se změní až od 1. dubna 2020), a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel, a to bez ohledu na to, v jaké obci skutečně povinný (dlužník) žije, která je pro rok 2020 stanovena na 6 502 Kč čili jako 2/3 z částky 9 912 Kč. Nezabavitelná částka na povinného činí tedy od 1. ledna 2020 6 608 Kč.

Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu představuje ¼ z nezabavitelné částky na povinného 6 608 Kč, činí tedy 1 652 Kč. *Připomeňme v této souvislosti, že na manžela (manželku) povinného se započítává nezabavitelná částka na vyživovanou osobu, i když má samostatný příjem, přičemž k zápočtu této částky není podmínkou, aby žil(a) ve společné domácnosti s povinným (povinnou).*

Rovněž připomeňme, že soud zastaví na návrh plátce mzdy (zaměstnavatele) nebo (i samotného) povinného (dlužníka) nařízený výkon rozhodnutí (exekuci) srážkami ze mzdy, když povinný po dobu jednoho roku nepobírá mzdu buď vůbec, nebo alespoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny, tedy v situaci, kdy povinný (dlužník) pobírá čistý příjem nižší nebo se rovnající celkové nezabavitelné částce (součtu částky na povinného dlužníka a na vyživované osoby).

Částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy sráží bez omezení, se stanoví jako dvojnásobek součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu, tedy jako dvojnásobek součtu částek 3 410 Kč a 6 502 Kč, tato částka tudíž činí od 1. ledna 2020 19 824 Kč. (Viz schematické znázornění na str. 5.)

ZVÝŠENÍ ŽIVOTNÍHO MINIMA OD 1. DUBNA 2020

K 1. dubnu 2020 dojde ke zvýšení částky životního minima jednotlivce z dosavadních 3 410 Kč na 3 860 Kč. Nezabavitelná (exekucí nepostižitelná) částka na (osobu samotného) povinného (dlužníka) bude (stále) činit 2/3 součtu částky životního mi-

Schematické znázornění výpočtového vzorce srážek ze mzdy dle současného stavu

Co zůstává povinnému dlužníkovi			Co připadá oprávněným věřitelům			
Celková nezabavitelná částka			Čistá mzda po odečtení nezabavitelných částek max. 19 824 Kč (rozdělená na tři třetiny)			
Na samotného povinného dlužníka	Na manžela nebo manželku	Na vyživovanou osobu (dítě)				Zbytek čisté mzdy po odečtení nezabavitelné částky a
6 608 Kč	1 652 Kč	1 652 Kč	max. 6 608 Kč + případný zbytek 1 nebo 2 Kč vzniklý zaokrouhlováním)	max. 6 608 Kč	max. 6 608 Kč	19 824 Kč
			případně povinnému dlužníkovi	případně na přednostní pohledávky (dle ust. § 279 odst. 2 o. s. ř.), jinak případně povinnému dlužníkovi	případně na přednostní pohledávky a případně na přednostní pohledávky	případně na přednostní pohledávky a případně na přednostní pohledávky

nima jednotlivce, tedy (nově již) částky 3 860 Kč a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel, a to (stejně jako dosud) 6 502 Kč, čili 2/3 z částky 10 362 Kč. Nezabavitelná částka na povinného tedy bude činit od 1. dubna 2020 6 908 Kč, což je o 300 Kč více než dosud.

Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu ve výši ¼ nezabavitelné částky na povinného pak bude od téhož data ve výši 1 727 Kč, tedy o 75 Kč více než dosud.

Částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, ve výši dvojnásobku součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu, tedy jako dvojnásobek součtu částek 3 860 Kč a 6 502 Kč, bude činit od 1. dubna 2020 (nově) 20 724 Kč.

Tyto zvýšené částky se uplatní poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od něhož se tyto částky zvyšují (1. duben 2020), tj. při zúčtování mzdy za duben 2020 v praxi prováděném v květnu 2020. (Viz schematické znázornění na str. 6.)

ZMĚNA KONSTRUKCE NEZABAVITELNÝCH ČÁSTEK

Od 1. července 2020 se však nezabavitelná částka na osobu povinného (dlužníka) zvýší ze 2/3 na ¾ součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu a nezabavitelná částka na vyživovanou osobu se zvýší z ¼ nezabavitelné částky na povinného na 1/3 této částky.

Nezabavitelná (exekucí nepostizitelná) částka na (osobu samotného) povinného (dlužníka) tak bude činit již 3/4 součtu částky životního minima jednotlivce, tedy (od 1. dubna 2020 valorizované) částky 3 860 Kč a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel, a to

NA AKTUÁLNÍ TĚMA

6 502 Kč (stanovené, resp. valorizované již k 1. lednu 2020), čili $\frac{3}{4}$ z částky 10 362 Kč. Nezabavitelná částka na povinného tak od 1. července 2020 bude ve výši 7 771,50 Kč čili o 1 163,50 Kč více než dosud.

Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu ve výši $\frac{1}{3}$ nezabavitelné částky na povinného pak bude od téhož data představovat 2 590,50 Kč, tedy o 938,50 Kč více než dosud.

Na tomto místě připomeňme, že se nezaokrouhlují jednotlivé složky celkové (základní) nezabavitelné částky čili částka na povinného (dlužníka) a vyživované osoby, ale až jejich součet u jednotlivého zaměstnance, tedy až celková základní nezabavitelná částka, a to na celé koruny nahoru. Průběžné – případně v průběhu výpočtu, resp. stanovení nezabavitelné částky na povinného (dlužníka) a vyživované osoby – potřebné zaokrouhlování na dvě desetinná místa je třeba provádět podle obecných matematických pravidel, nikoliv podle zmíněného pravidla.

Nově vypočtená celková nezabavitelná částka se uplatní poprvé za výplatní období, do něhož připadne den účinnosti příslušného novelizačního nařízení vlády (tj. 1. července 2020), tedy při zúčtování mzdy za červenec 2020 v praxi prováděném v srpnu 2020.

Částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, ve výši dvojnásobku součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu, tedy jako dvojnásobek součtu částek 3 860 Kč a 6 502 Kč bude činit i od 1. července 2020 20 724 Kč. Tato částka se k tomuto datu měnit nebude, zůstane na úrovni k 1. dubnu 2020. (Viz schematické znázornění na str. 7)

Schematické znázornění výpočtového vzorce srážek ze mzdy po zvýšení životního minima od 1. dubna 2020, ale zatím beze změn konstrukce nezabavitelných částek

Co zůstává povinnému dlužníkovi			Co připadá oprávněným věřitelům			
Celková nezabavitelná částka			Čistá mzda po odečtení nezabavitelných částek			
Na samotného povinného dlužníka	Na manžela nebo manželku	Na vyživovanou osobu (dítě)	max. 20 724 Kč (rozdělená na tři třetiny)			Zbytek čisté mzdy po odečtení nezabavitelné částky a 20 724 Kč
6 908 Kč	1 727 Kč	1 727 Kč	max. 6 908 Kč + případný zbytek 1 nebo 2 Kč vzniklý zaokrouhlováním)	max. 6 908 Kč	max. 6 908 Kč	
			případně povinnému dlužníkovi	případně na přednostní pohledávky (dle ust. § 279 odst. 2 o. s. ř.), jinak případně povinnému dlužníkovi	případně na nepřednostní pohledávky a případně na přednostní pohledávky	případně na přednostní pohledávky a případně na nepřednostní pohledávky

Schematické znázornění výpočtového vzorce srážek ze mzdy po zvýšení životního minima od 1. dubna 2020 a po změně konstrukce nezabavitelných částek od 1. července 2020

Co zůstává povinnému dlužníkovi			Co připadá oprávněným věřitelům			
Celková nezabavitelná částka			Čistá mzda po odečtení nezabavitelných částek max. 20 724 Kč (rozdělená na tři třetiny)			
Na samotného povinného dlužníka	Na manžela nebo manželku	Na vyživovanou osobu (dítě)	max. 20 724 Kč (rozdělená na tři třetiny)		Zbytek čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek a 20 724 Kč	
7 771,50 Kč	2 590,50 Kč	2 590,50 Kč	max. 6 908 Kč (+ případný zbytek 1 nebo 2 Kč vzniklý zaokrouhlováním)	max. 6 908 Kč	max. 6 908 Kč	
			případně povinnému dlužníkovi	případně na přednostní pohledávky (dle ust. § 279 odst. 2 o. s. ř.), jinak případně povinnému dlužníkovi	případně na nepřednostní pohledávky a případně na přednostní pohledávky	případně na přednostní pohledávky a případně na nepřednostní pohledávky

PŘÍKLADY POROVNÁJÍCÍ ZVÝŠENOU OCHRANU DLUŽNÍKA

Ženatý zaměstnanec s 1 dítětem pobírá čistou mzdu 31 000 Kč čistého, z níž v exekuci splácí nepřednostní dluh (tj. uspokojuje se nepřednostní pohledávka). Jeho nezabavitelná částka je v současnosti 6 608 Kč na samotného povinného dlužníka a 2x částka na vyživované osoby 1 652 Kč, tedy celkem 9 912 Kč. Když se tyto nezabavitelné částky odečtou od jeho čisté mzdy, zbude z ní 21 088 Kč. Tato částka se rozdělí na 3 třetiny po 6 608 Kč a 1 264 Kč. (Částka 19 824 Kč se rozdělí na tři třetiny a zbytek nad částku 19 824 Kč čili 1 264 Kč.) Dlužníkovi zůstanou dvě třetiny zbytku čisté mzdy (po odečtení nezabavitelných částek) čili 2x 6 608 Kč a celková nezabavitelná částka 9 912 Kč, takže celkem 23 128 Kč. Ve prospěch věřitele bude sraženo celkem 7 872 Kč, což je jedna třetina zbytku čisté mzdy 6 608 Kč a plně zabavitelná částka 1 264 Kč.

Jenže od 1. července 2020 bude nezabavitelná částka činit 7 771,50 Kč na samotného povinného dlužníka a 2x 2 590,50 Kč na vyživované osoby, tedy celkem 12 952,50 čili po zaokrouhlení 12 953 Kč. Po odečtení celkové nezabavitelné částky zbude 18 047 Kč, které se rozdělí na tři třetiny po 6 015 Kč (a zbytek 2 Kč). Z tohoto zbytku čisté mzdy připadnou dlužníkovi dvě třetiny čili 12 030 Kč a zbytek 2 Kč, což spolu s nezabavitelnými částkami 12 953 činí 24 985 Kč. Měsíční splátka dluhu pro věřitele se sníží na 6 015 Kč, takže splátka dluhu z příjmu za měsíce leden, únor a březen 2020 bude o 1 857 Kč vyšší než splátka dluhu ze mzdy měsíce červenec 2020 a další.

Richard W. Fetter

